

FOLK OG LAND

NR. 8 — 10. ARGANG

LØRDAG 25. FEBRUAR 1961

LØSSALG 75 ØRE

Et apropos til hendingene i Kongo

Den britiske jurist F. J. P. Veale gir oss bakgrunnen for det som skjer

Interessant artikkel i «Nation Europa»

I disse dage, da hele verden rystes av hendelsene i det Kongo som er blitt en kasteball for så mange motstridende interesser, og som så eklatant har avsløret humbugen både med FN og med de nydemokratiske fraser, kan det ha sin interesse å gjengi hva en klartseende engelskmann som juristen F. J. P. Veale skriver i en artikkel i NATION EUROPA. Artiklen er skrevet før de dramatiske hendelser, men gir like fullt på en avslørende måte bakgrunnen for det som har hendt — og det som kommer til å hende.

periodiske broderkriger. Selv «erkefiender» som tyskerne og franskmennene har sluttelig måttet hjelpe seg gjennom til å glemme gamle stridigheter for fremtidig å arbeide fredelig sammen. Denne noe sene forståelse har på kontinentet ført til bl. a. dannelsen av fellesmarkedet.

På de britiske øyer fulgte finansmakten denne utvikling med bittert, omennmøysommelig kamouflert fiendskap. Man skydde ingen anstrengelser for stadig å minne franskmennene på hvor tungt deres land hadde måttet lide under den tyske okkupasjon. Men franskmennene var «forstokkede»: De foretrakk utsiktene til fremtidig velstand for å gjemme på fordums ubehageligheter. Det ble snart tydelig at det økonomiske samarbeide som utviklet seg før eller senere kunne bli grunnlag for et sterkt politisk forbund av de europeiske folk, som da ikke lenger behøvet å bøye seg for Sovjetsamveldets militære overmakt eller tigge om USA's beskyttelse.

Disse fremtidsutsikter likte naturligvis heller ikke herrene i Russland, og også de innflytelsesrike finans- og handelskretser i USA følte seg sterkt truffet gjennom oppkomsten av en økonomisk sterk Tredje makt. Sterkest var motstanden i Storbritannia. Riktignok stod adgangen til å tiltre den europeiske allianse åpen for London, men mange mente at det ville føre til den endelige oppløsning av den britiske Commonwealth som jo etter en populær oppfatning skulle tjene som erstatning for det tapte og forspilte Empire. Det eneste alternativ til denne utvikling syntes å være forsøket på å gjøre den britiske Commonwealth til en politisk virkelighet — og

samtidig gjøre alt for å rive den europeiske allianse i stykker før den rakk å feste seg.

En politikk som gikk ut på «befrielse» av Afrika syntes for mange innflytelsesrike folk i London å være best egnet til å oppnå begge hensikter. I stedet for en rekke av altfor kostbare kolonialkriger for å slå ned de forskjellige oppstander som det var kommet til i de britiske besiddelser i Afrika som følge av annen verdenskrig, ville man frivillig og så hurtig som mulig gi full «frihet» overalt i Afrika, og håpet på denne måte for alle tider å vinne de nykonstruerte negerstaters takknemlighet. Disse skulle da med

(Forts. side 8)

OLAF HOLM:

'Les Miserables' (De elendige)

Vel et halvt år etter at okkupasjonen var slutt, kunne man lese følgende merkverdige annonse i avisene:

nr. 201 bur. 9 av skyld mark 0,10 i rkdal. Anbud i lukket og med lakk forseglet konvolutt merket «Voss stasjonsbygning» 12/7-1943, tingl. 6/11 a. a., stor kr. mottas inntil mandag den 11 februar

Forkynnelse i h. t. domstolslovens § 181.

I henhold til Oslo Byretts beslutning av 11/1 1946 gjør politimesteren i Oslo vitterlig:

Den 18. desember 1945 er Eugénie Landel, Ragni Gallmar, Germaine Mangot, Jeanne Guyard, Albertine Gles, Yvonne Renaudie, Yolande Balaine, Renée Beuville, Madeleine Uchet, Marguerite Cune, Simone Trempon, Marguerite Simon, Charlotte Girault, Denise Boosard, Irene Husson, Cecorgette Buis, Marie Barille, Juliette Mordrefroy, Lucienne Martin, Raymonde Hiltroy, Solange Martin, Perrine Helon, Marie Louise Duollet og Marie Masguy sett under tiltale ved Oslo byrett til fellese etter straffelovens § 178, for under Norges okkupasjon i løpet av tiden fra 1940 til 1945 i kortere eller lengre tid å ha vært knyttet til bordellen «Sphinx» i Dronningensgt. 6 i Oslo, og således ha utvetydig oppfordret eller innbudt til utukt på en måte som var egnet til å vekke offentlig forargelse.

Da de tiltalte 29. juni 1945 har forlatt landet, vil påstand om straff ikke bli nedlagt, men med hjemmel i straffelovens § 38 vil det bli nedlagt påstand om dom for inndragning av det ved den straffbare handling vunne utbytte, som bl. a. utgjøres av:

1. Kr. 1.090,550.— innskuddene i Norges Bank.

2. Feløvert takert til ca. kr. 104,915.—.

3. Løsgjeldssteder som solvør, klar m. v.

Et eksemplar av tiltalsbeholdningen kan henles på Oslo byretts kontor. Oslo politiskammer, den 16. januar 1946. For politimesteren F. VOGT.

II.

Sammenhengen er følgende: Som alle og enhver har erfart har naturen en tilbøyelighet til å gå over opptuktelsen når anledning gis. Det gjør seg sterkt gjeldende under krig og okkupasjon av fremmed land, og særlig er det de

okkuperte land tilgode hadde går ut over. Beretningene om de utskielser som har funnet sted i andre land er uhyggelige.

For så vidt mulig å ta brodden av dette uunngåelige onde, hvilket kommer det okkuperte land tilgode, hadde

Forts. side 7

GOOD OLD ENGLAND

At det blåser en «ny vind» — «a wind of change» — over Afrika, denne meddelelse stammer fra ingen ringere enn Mr. Harold Macmillan, den britiske statsminister.

Det han der forkynte og utregnet i Kappstaden, en av den hvite manns truede bastioner, mangler nyhetsverdi og trenger ingen bekræftelse av andre autoriteter. Av større interesse ville det være det som Macmillan unnlot å spørre om, nemlig: Hva kommer det av at denne «andre vind» feier med slike ødeleggende raseri over Afrika?

Svaret er ganske enkelt: «Den annen vind» som hvirvler over Afrika, er bare et resultat av den klimaveksling som er inntrådt i hele Europa etter krigens slutt.

Kanskje den mest dyptgripende endring som annen verdenskrig bevirket er denne, at Europas folk endelig synes å ha begrepet hvilken pris samtlige deltakere må betale for sin luksus med

For en pris av 2 pence blir dette prospektkort solgt i Kongo. Det går som «souvenir» fra hånd til hånd blandt Lumumbatilhengerne. Belgierne på bildet er lenket sammen med håndjern. De kneler ned på spisse kiselstener. En av de svarte soldatene har tatt et godt tak i håret til den ene belgier. Belgierne hadde forvillet seg fra sitt Ruanda-område inn i Kivu-provinsen, hvor de ble overfalt og tatt tilfange. Bygningen i bakgrunnen er «Hotel Rivi era», som var luksuskvarteret til Kashamura, Lumumbas personlige adjutant. Senere er også han kommet i unåde blant sine egne og har søkt beskyttelse hos FN, noe han naturligvis beredvillig fikk uten hensyn til hans tidligere redselsherredømme. Etter at dette bilde, som vi har hentet fra «Bild» i Hamburg, var tatt, ble belgierne prylt sønder og sammen og befinner seg nå i et eller annet fengsel, hvis det da er liv i dem fremdeles. Slike bagateller vedrører naturligvis ikke FN, som har nok med å gråte over Lumumba og degge for Kashamura.

Alvin Westerbotn:

„Ungdomskriminaliteten“

Herr redaktør!

Jeg ber Dem velvilligst gi spalteplass i bladrt for tanker og meninger som etterhvert er oppstått når ungdommens såkalte utskielser mer og mer blir omtalt gjennom presse, kringkasting samt andre både tenkelige og utenkelige kanaler. Det er tanker og meninger som sikkert må oppta mange søkende mennesker, spesielt foreldre, som selv har passert sin middagshøyde, der alt som het ungdom er noe en kan se tilbake på.

Ofte hører og leser en hattske innlegg, og man må uvilkarlig spørre seg selv og andre: Er vi virkelig kommet så langt i forglemmelse og selvforherligelse at vi ikke tør se det ubestridte faktum i øynene at vi er ungdommens opphav. At det er vi og ingen andre som har tilrettelagt og dannet ungdommen slik den er. Og hvem blir da forbryterne?

Kan det være mulig at vi har glemt vår egen ungdom? Hvordan vi skeiet ut mangengang, selv om dette skjedde på andre måter. Vi var da også de rene kunstnere i å utføre tingene i dølgsmål, og at vi ikke stjal eksempelvis biler, som det den gang var ytterst få av, hverken fritar eller gir oss noen rett til en fellende dom over tidens ungdom. Det gir da heller ikke noe bilde på vår ærlighet. Dengang var det heller simplere småmasking en måtte nøye seg med. Ingen store tilstelninger var nødvendig for å tilfredsstille og glede den tids ungdom. Unge og gamle kunne kunsten å glede seg over lite.

Gjennom mange år har mitt yrke medført at jeg har hatt rik anledning til å studere mange ting, blant annet tidens ungdom, i hjemflokke. Sett med mine øyne, synes jeg at vi kanskje spesielt i Norge har verdens flotteste gjennomsnitts ungdom både fysisk og moralsk. Ungdommen er nå mer fri og liketil, mer frigjort fra alle kompleksene vi dro på langt opp i årene. Når en så tenker på hva vi har gitt og gir ungdommen av nedbrytende føde både for kropp og sjel, må en forundre seg over at ungdommen, klok og god som den er allikevel. Vi burde jamen gå mer varsomt i dørene, ta en aldri så liten pust i en ellers travel tilværelse og forsøke å se litt mene, i byene og på landet. Likedan ungdom i samlet tilbake. Var det ikke for 15—16 år siden at en i stor utstrekning sluttet å gjøre vesentlig forskjell på mitt og ditt? Moralen var det ikke så nøye med, omfar for omfar ble fjenet av en moralsk festning, som det hadde tatt

århundrer å bygge opp. Velferdstaten begynte å ta form, og individer som liker å spekulere i menneskenes sletteste tilbøyeligheter har stort sett hatt frihet til å utfolde seg fritt. Når det føres et vitenskapelig bevis for at det er før syv års alderen hos barnet at den betydeligste påvirkning av personligheten skjer, må det være feil å rette søkelyset mot ungdommen og snakke og skrive om ungdomsproblemer eller enda verre ungdomskriminaliteten. Det riktige må vel være foreldresvikten. Kan noe gjøres her, er vi ved kjernen av problemet.

Vi foreldre hadde en stor fordel da vi startet i verden. Vi fikk lov til å være barn mens vi skulle være det. I motsetning til i vår barndom, som bestod i skole og lek, er barnet nå tilført inntrykk gjennom bilder, der helhetsinntrykket er raskap. Når så barnet hadde lært den enkleste form for lesning, så var det på langt nær ikke nok med skolebøker. Nei, alskens tvilsom litteratur som vi etter hvert er oversvømmet av, ble barnets viktigste lesestoff. Produksjonen av denslags er blitt en forretning, og sikkert en god sådan. Åndelig nedbrytende føde kan en få snart til alle døgnets tider, meget lettere enn eksempelvis legehjelp eller bensin til bilen. Så har vi radioen. Den må jo helst stå på døgnet rundt. Velnok har vi noe som heter «for de minste», men en kan vel ikke godt sette kork i ørene på barna når barnetimen er over. Dagens avis kommer så i tillegg til førnevnte, og utgjør hjemmets åndelige føde. Fra samfunnets side oversvømmes så byene og bygdene med mer eller mindre nedbrytende filmfremvisning. Velnok har vi noe som heter filmsensur, men synes det ofte som det er langt mellom maskene i den silen.

Summen av det her nevnte blir da det som et vitebegjærlig barnesinn er nødt til å oppta, noe som må skape forvirring. Fra disse kilder blir da idealet hentet og kopiert. Før var det vanligst far og mor som ble barnets ideal. Ikke slik nu, og dermed bortfaller også foreldresvaret. Barneoppdragelse overlates stort sett til samfunnet, som dessverre foreløpig ikke ser ut til å være seg sitt ansvar bevisst.

Hvem skaper så fremtiden, og hvilken fremtid byr vi tidens ungdom?

Er det ikke krig og rykter om krig, beredskap, og maktbalanse som er det stående samtaleemne? Ødeleggelses-

Senterpartiet og stortingsvalget

Dagbladet har fått Ombergs artikkel i FOLK OG LAND med henstilling til Senterpartiet om å ta med på sitt program posten «Revisjon av rettsoppgjøret» i vrangstrupen. «Et underlig krav» setter bladet som overskrift, men er ellers så forferdet over triste muligheter at det ikke engang kan samle seg til anstendige injurier mot Omberg, Senterpartiet eller FOLK OG LAND.

Litt lenger ut i samme nummer morer bladet seg noe hektisk over at Senterpartiet har ladt seg forlyde med at det vil stille liste i Oslo, noe en jo kan forstå siden redaktør Seips mandat står i fare. Bladet forteller om hvor få stemmer Bondepartiet fikk de ganger det stillet liste i Oslo. Det kunne jo ellers tenkes at Senterpartiet fikk en noe bredere plattform enn det gamle Bondepartiet. Det er jo heller ikke så utenkelig at det gikk an å rette på disse gamle uaktuelle tall, om ikke annet fordi det — for å tale med Welhaven — «vandrør omkring i den strålende stad en skibrudden flokk —».

O.

våpen, kjente og ukjente som gir mulighet for den totale utsettelse av alt bestående. Menneskene engstes for fremtiden, ikke bare i lille Norge, men over den hele jord. Engstes for frukten av egen ondskap i bevisstheten om naturens ubrytelige lov. Det du sår skal du en dag høste.

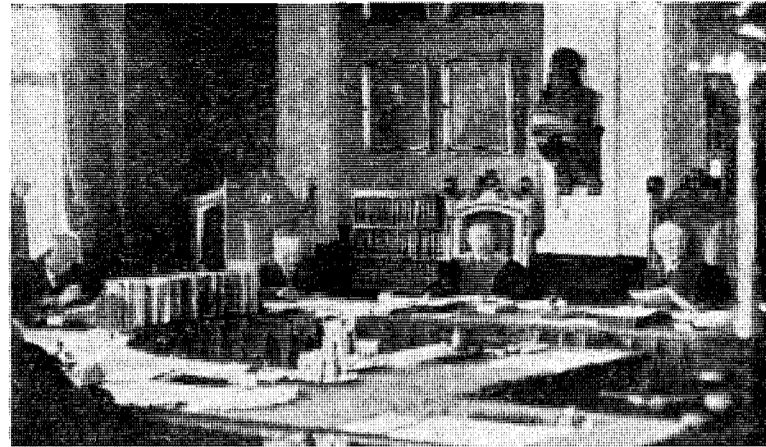
Men intet ugras er så standhaftig at det ikke kan bekjempes med de rette midler. Midlet er allverdens ungdom. Resultatet kan da bli ungdommen, klok og god som den er, ved å studere verdensbildet i all sin heshlighet snur løggen og raskapen ryggen, og bygger sin verden på sannhet og tillit til sin neste.

Det er ungdommen som kommer til å bestemme det fremtidige verdensbilde. Altså ikke disse som fortøner seg som toppfigurer, enten de er fra øst eller vest. Disse er stort sett røster fra graven. Syke menn som også har greid å skape en syk verden. Det er ungdommen som skal overta den verden vi skal forlate. Derfor er det den verste av alle forbrytelser når ungdommen forsøkes fremstillet som om den var ond.

Fortell ungdommen at den, som riktig er, er god. Det er nu som alltid tillit som forplikter, og vi må for all del ikke glemme det sanne ordtak, at som du roper i skogen skal du få svar! Den verden ungdommen skal overta ser ved et flyktig blik nærmest ut som en stor

Interessant sak om Statens forkjøpsrett til jord

Einar Slapgaard, Verdal frifunnet med saksomkostninger i Høyesterett

Skal Norge finne tilbake til den gamle rettsorden igjen?

Høyesterett har i uken somgjeldende.

gikk behandlet en sak av stor interesse for bøndene. Den gjaldt overdragelse av en jordeiendom i Verdal i Trøndelag og hvilke betingelser som må stilles til landbruksmyndighetene når de skal benytte forkjøpsrett til privat jord. Det er den tidligere NS-mann Einar Slapgaard som eier den omstridte eiendom. I herredsretten tapte staten ved dom i juni 1958 etter at Landbruksdepartementet hadde reist sak fordi Slapgaard nektet å utstede skjøte. Dommen var enstemmig, men premissene var forskjellige blant rettens medlemmer.

Flertallet hevdet at tremånedersfristen var oversittet, mindretallet la vekt på at jordstyrets behandling forut for avgjørelsen var helt ufullstendig. Den kunne hverken av jordstyret, landbruksstyret eller departementet være bygget på riktige forutsetninger. I lagmannsretten gikk avgjørelsen den annen vei, idet flertallets kjennelse gikk ut på at Slapgaard skulde tilpiktes å utstede skjøte til staten. Mindretallet stemte under henvisning til oversittelse av fristen for opprettholdelse av herredsrettens dom. Dessverre fikk man ingen prinsipiell avgjørelse med hensyn til mindretallskjennelsen i herredsretten, idet høyesterett bygget sin kjennelse på spørsmålet om fristen for å gjøre forkjøpsrett

kreftbyll. Men ved nærmere ettersyn, så vil vi om vi forsøker å være oppriktige og ærlige, finne de sanne, gode oppbyggende krefter tilstedes som før. Nok for all verdens ungdom å samle seg om av byggende arbeid, der alt ligger for hånden til å skape det paradiset på jorden som alle til alle tider har lengtet etter.

Frihet, rettferdighet og fred, må bli fremtidens kurs, der gode råd skal følges av gode handlinger, slik at ungdommen, klok og god

Forts. side 6

Statens prosesfullmektig var regjeringsadvokat Henning Bødtker og Slapgaards høyesterettsadvokat Alf Nordhus.

Dette er jo gamle kjenninger fra de hårde tider — dengang det gale kun var galt når det ble gjort av de gale! I denne ærverdige sal hvor det er fattet så mange beklagelige og utvilsomt maktpolitisk betonte avgjørelser under etter-okkupasjonsoppgjøret, — var det likesom tiden den dag var dreiet tilbake til det gamle Høyesterett hvor man som regel ut fra gedigne kvakkasjoner intenst beflittet seg på den rene juridiske tenkning, og fremforalt la vinn på å fremme rett og rimelighet og sund sans i avgjørelser! Altså før synden og Paal Berg kom inn i Høyesterett. Det hersket i retten og mellom partene en harmonisk saklighet, administrert av rettens formann høyesterettsdommer B. Berger. Om det hendte at en part ble noe griljert ved et sentralt spørsmål fra dommeret, lå det dog en udefinert air av kultur og god vilje over den rettssal, som forsåvidt burde danne skole i vårt rettsliv.

*

Slapgaard-saken har vært omfattet med stor interesse i Trøndelagsfylkene. Den gjaldt som nevnt blandt annet spørsmålet om hvordan den tremåneders frist som staten har til å gjøre forkjøpsrett gjeldende — skal beregnes. Høyesterett tok etter i noen timer å ha hørt partene, fristspørsmålet opp til avgjørelse. Derved ble det ikke nødvendig å komme inn på Slapgaards anke over Frostating Lagmannsretts dom — over at jordstyrets behandling av saken var ufullstendig, at fylkeslandbruksstyrets og departementets avgjørelser ikke kunne være bygget

(Forts. side 7)

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

Verden vil bedras

Vi har visst skrevet det før, men det skader ikke å gjenta at det er en hyklerisk og forrykt verden vi lever i. Ting og begivenheter, sannhet og løgn vrenses og vris i det nydemokratiske narrespeil, og det verste av det hele er jo at hele den store tankeløse flokken, som i demokratiske stater avgjør folkets og landets skjebne, tar alt sammen for god fisk. Det har jo stått i avisene! En hørte det jo i kringkastingen! En så det jo i fjernsynet!

I den siste tid har det gått et gys av forferdelse og avsky og medlidenhet over verden fordi kongohøvdingen Lumumba falt på sine gjerninger, får en vel si. Selv her oppe i Norge klarte de røde gråtekoner å få istand demonstrasjoner i den anledning, mens partiavisene av alle avskyninger etter evne deltok i sørgekoret! Og det i et land hvor en selv for ikke så mange årene siden med kaldt blod plaffet ned misliebige politikere etter en rettergang som en idag vel innser ikke var mere verdt enn den som vederfores Lumumba i det mørke Kongo!

Vi har her i Norge samlet inn penger til mat for de ulykkelige ofre for kongohøvdingenes frihetsraseri, vi har sendt leger nedover for å lappe sammen de få etterlevende i de områder hvor blant annet Lumumbas mordskarer drog frem, mens de svarte FN-soldater stod med geværet ved foten og lot grusomhetene skje. Så det kan vel ikke være så lett å presse frem de nødvendige nydemokratiske tårer når de stridende negerhøvdingene imellom også lar det gå ut over de skyldige og tar livet av hverandre innbyrdes. Det var kanskje bedre å gråte over at den hvite mann under innflytelse av venstreradikale fraser og slagord lar barbariet sige inn igjen over den del av verden som han i sin tid siviliserte under store ofre og seigt arbeid. Selv om han naturligvis ikke gjorde det gratis.

Vi kan ikke se annet enn at Lumumba bare er en pølse i slaktetiden nede i det Kongo hvor kringkasting og fjernsyn i sin tørrfiskkampanje fortalte oss at hundrevis av mennesker døde hver dag på grunn av negerhøvdingenes innbyrdes strid. Og hvorfor denne ene av de hovedansvarlige for elendigheten skal begråtes mere enn ofrene for hans og de andres skrekkelige — deriblant mange hvite kvinner og menn, det har ikke de norske dagsaviser forklart oss.

Til gjengjeld har Russlands røde tsar Krustsjov gitt oss sin forklaring på hvorfor sorgen må være så stor over Lumumba. Han representerte den kongolesiske rikstanke og enhetstanke, sier Krustsjov, og med ham den norske FRIHETEN. Det var bare Lumumba som kjempet for et samlet Kongo, og slike samlede riker elsker Sovjetsamveldet som bekjent over alt i verden. En kan bare tenke på Korea og Tyskland, som jo kan takke Krustsjov for sin enhet!

Eller kanskje det skulde være slik at det var Lumumbas røde samlede Kongo Krustsjov vilde ha, på samme måte som han visselig også gjerne ser et samlet Tyskland hvis det røde Øst-Tyskland kan sluke Vest-Tyskland og et samlet Korea hvis det røde Nord-Korea kan sluke Sør-Korea?

Og da grunnen til Sovjetsamveldets og kommunismens fremgang i alle tider har vært den ikke-kommunistiske verdens undfallenhet og dårskap, er det vel heller ikke så rart at hele verden gråter krokodilletårer sammen med den røde hersker over den døde Lumubas enhetsdrøm som brast.

For verden — og i særdeleshet nydemokrater — vil bedras av sine politiske ledere.

Nytter det? Deutsche Handelskammer in Norwegen

Forskjellen på det mulige og det umulige er at det siste tar litt lengre tid».

Frithjof Nansen.

Dette spørsmål var oppe her i F.O.L for to år siden. Hva er så resultatet av disse to års arbeid?

1. Fra autoritativt hold er kunngjort, at den meget berømmelige «fullmakt» fra Elverum var dødfødt.
2. At det kollektive ansvar er ulovlig — etter norsk rett.

Forklaringen på dette skifte er, at det er vi, som representerer og er i pakt med «folkets naturlige rettsfølelse».

Det ville nu være av den største interesse om også regjeringenes advokat, ville holde et foredrag i radioen om «Hva jeg mente og hva jeg mener» om fortsatt krigstilstand eller ikke etter kapitulasjonen i juni 1940.

Den enslige svale vi hørte om dette emne i radioen var ute på egne og «sine syke mostres vegne». Som part i saken kan han trenge litt støtte, om den skulle være å få her i landet.

Olaf Holm.

Nydemokratiet danner skole i Kongo

Fra Kongo melder et telegram til Dagbladet at seks tilhengere av Lumumba er blitt slaktet ned etter å være dømt som «krigsforbrytere» av stammehøvdingene i Kasaprovinsen, som var i krig med Lumumbafolkene. De svarte seierherrene i Kongo fremholder som begrunnelse for sin handlemåte: «Vårt folks stammehøvdingene har bare fulgt de alliertes eksempel da de både i Japan og Tyskland dømte og henrettet politiske og militære ledere som var skyldige i krigsforbrytelser». Så det later til at nydemokratiet også på dette område vekker begeistring hos de svarte kannibaler.

Hvem planla verdenskrigen?

Den meget begavede norske «historiker» professor Magne Skodvin har i Kongelige Norske Videnskabers Selskab i

Fortsatt medlemsfortegnelse:
A/S Viig & Vraalsen & A. P.
A/S Vignes Kobberverk, post-Berge Velde, Herrenartikkel engros, Karl Johans gt. 3, Oslo.
Olav Velde, A/S, Agenturen, Tordenskjolds pl. 3, Oslo.
John & Carl Vendelboe, Import, Export, Agenturen, Stenersgt. 16, Oslo.
Vestlandsbanken L/L, Bergen.
Vestlandske Gummivarefabrikk A/S, Stavanger.

A/S Vestlandske Petroleumscampagni, Bergen.
A/S Vigelands Brug, Aluminiumfabrik, Vikeland pr. Kristiansand S.
Foss, Waagen- u. Geldschrankfabrik, Hasleveien 10, Ø. Aker.
A. M. Vik, Nordiske Skinnauktioner, Pelzauktionen, Chr. Krohgs gt. 32, Oslo.
A/S Vittingfoss, Papier u. Holzmassefabrik, Rosenkrantz pl. 7, Oslo.

Siste om Eichmannsaken

I forbindelse med Eichmannsaken vil det som kjent dukke opp visse pinlige spørsmål som kan skandalisere de jødiske ledere selv. Vi sikter til den såkaldte Kastner-sak. Forfatteren Yoel Brandt, som skal vitne i Eichmann-saken har skrevet to bøker hvor han beretter om forhandlingene ført i Budapest med Eichmann om løslatelse av 1 million ungarske jøder mot at Tyskland fikk 10 000 lastebiler. Brandt reiste til det nøytrale Tyrkia for å skaffe lastebilene tilveie ved hjelp av de zionistiske ledere. Imidlertid viste disse ingen interesse for saken og sine truede frender, og så ble det ikke noe av affæren. Disse jøder ble da etter hva det påstås likvidert på Eichmanns ordre.

Nå later det imidlertid til at en i Israel har funnet en utvei til å redde skinnen. Den alltid beredvillige Eichmann har nå ifølge en melding til den Aftenposten som har så mange lesere, blitt løslatt fra Trondheim gjort et nytt forsøk på å ta kelegge det britisk-franske angrep på Norge, som førte oss inn i verdenskrigen. Andre og bedre historikere enn Skodvin har for lengst klarlagt disse forhold, blant annet engelske historikere og militærforfattere, så vi skal ikke opholde oss ved disse de siste dages innsats for å støtte opp om historieforskningen og mytene. Men Skodvin kommer i samme forbindelse også i skade for å avsløre hvem som på forhånd også hadde planlagt verdenskrigen. Det heter i Dagbladets referat at «i tida før krigsutbruddet drøftet den fransk-britiske stab muligheten av å kjøpe opp den norsk-svenske malmen. Da krigen brøt ut ble kravene sterkere». Dette siste har vi sett av de forsøk fra engelske agents side — blant andre den nåværende tyske sosialdemokratiske riksdagsmann Behrisch på å ødelegge de svenske lasteanlegg i Øxeløssund. Den frapperende innrømmelse er at allerede før «Hitler satte igang» krigen var de uskyldig overfalte England og Frankrike ivrig opptatt med å forberede den, blant annet ved å planlegge hvorledes de skulde sjalte ut Tysklands malmimport fra Skandinavia. Pussig, ikke sant?

gode forbindelser i Israel, erklært at disse forhandlinger i Budapest ikke var alvorlig ment og at han allerede hadde gitt ordre til å likvidere jødene da Brandt reiste til Tyrkia. Og dermed er da ansiktet reddet, for de zionistiske ledere som ikke vilde redde sine ungarske brødre gjennomskuet naturligvis det hele. Pussig nok forteller ikke Eichmann hvorfor han da drev disse forhandlinger og hvorfor han lot Brandt reise.

Ellers forteller Aftenpostens Israelmelding at en nå har sikret seg en habil dommer til Eichmann-saken, nemlig Moshe Landau, som berømmes meget for sin humane innstilling. Således fortelles det at han i sin tid var dommer i en «domstol» opprettet av den israelske terrororganisasjon Haganah dengang en var opptatt med å myrde briter i Palestina. Han var også dommer i den rett som «dømte israelske offiserer som i strid med ordre hadde myrdet arabiske sivile». Meldingen forteller naturligvis ikke at morderne meget motvillig ble stilt for retten etter at saken ble kjent utenfor Palestina, og at dommene var en hån mot all rettfærdighet. Det er vel tvilsomt om han er like human når det gjelder Eichmann.

Oslo Stigefabrikk

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8, Oslo
Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Skyvestiger oljet m/ cadimerte beslag. Takstiger av jern, malertrapper og heisbare loftstrapper.

Tannlege

MAREN KJERDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

TANNLEGE MAANSEN

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 43 33

ANNELISE PA ROW

TANNINSETNING

Trondheim

Gåste Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsmånde

BAK KULISSENE:

Frankrikes sammenbrudd

Skuffelse.

Siden klokken (trø) kom ettermiddagen har de franske ministre og president Lebrun ventet i slottet Cagé på Churchills ankomst. Skjønt det her fremdeles regner, men bare svakt, vandrer ministrene gruppevis i parken. Det ser ut til at de lettere kan beherske sin utålmodighet der enn innendørs.

I mellomtiden har alle hatt tid til å tenke nærmere over det sørgelige møte 11. juni. Nå virker general Weygands klare beretning om den fullstendige håpløse stilling hæren er kommet i enda sterkere enn første gang, da de enkelte uvillkårlig i sin opphisselse vegret seg for å tro at det var enden. I selve møtet hadde informasjonsminister Prouvosts ord, der han uttalte seg mot å fortsette kampen, bare fått liten tilslutning, men i samtalen nå er flere enige med ham. Men likevel er meningene temmelig delt. Det er for vanskelig for de fleste ministre plutselig å gi opp som helt forfeilet en politikk man har forfektet i årevis. Og så gjentar det seg her det som så ofte hadde hendt i deputeretkammeret — deputererte som under samtaler i korridorane gav uttrykk for en riktig forståelse uttalte seg på talerstolen mot det de nettopp hadde forfektet utenfor.

En time forløper, nok en. Herrene har allerede sendt avsted en motorsykkellordonans som skal undersøke hva forsinkelsen skyldes, men mannen kommer ikke tilbake. Endelig — klokken er 17,45 — hører man at det kommer en bil. De kommer! Ministrene iler til forsiden av slottet for å ta imot den engelske premierminister. Bilen stanser. Ut av den stiger Mandel — alene. Til slutt kommer Pétain og Weygand. Men ingen engelskmenn!

Ministrene står der forbløffet. Chautemps tar seg først sammen, for det var han som hadde foreslått at Churchill skulle komme til ministerrådsmøtet slik at Reynaud ikke skulle avgjøre noe alene med den engelske førsteminister. Nå roper han: «Og Churchill?!»

«Churchill kommer ikke», sva-

Det radikalsosiale parti regjerte, et parti som svarte omtrent til vårt radikale venstre. De fleste ministre i krigsregjeringen var fra dette parti. Bildet er fra partiets siste kongress før sammenbruddet. Fra venstre til høyre: Minister Jean Zay, tidligere minister Cot, marineminister Campinchi, Daladier, Herriot, vicepresident Chautemps.

rer Reynaud. «Han måtte reise tilbake til London sammen med Halifax og Beaverbrook. De hadde en uoppsettelig avtale».

Overraskelse, skuffelse og også mistro vises på ansiktene. «Hva!» roper Chautemps opprørt, «her har vi ventet i timevis og herr Churchill kan ikke gjøre en forandring med en avtale når det dreier seg om Frankrikes tragiske skjebne?»

«Vi burde jo absolutt ha snakket med ham» bemerket en annen herre bekymret

Da kan ikke Mandel beherske seg lenger. Som alltid når han triumferer, skyver han leende sin tykke underlebe frem, den som av kjennere blir pekt på som bevis for det negroide innslag i hans blod. Han sier: «Jeg har snakket med ham!»

«Hvorledes kunne det gå til?» Mandel svarer ikke på det, men smiler på ny, og det er svar nok: han er ikke den som setter seg til i et avsidesliggende slott, men han blir i Tours, og der går han ikke til noe hotell, men setter seg til i prefekturet, som er det offentlige sentralsted. Han går heller ikke ut for å spise middag, men setter til livs noen smørbrød ved skrivepulten. Hvis det er nødvendig så sover han til og med der ved skrivebordet, bare for ikke å forsømme noe, ikke gå glipp av noe, for å høre noe før de andre. Dette er hemmeligheten ved hans karriere.

På ny sitter herrene rundt det store bord i salongen i slottet i Cagé slik som 11. juni. Gjennom de gammelfranske knipplinggardiner foran vinduene kan man se den buktede Loire, hvis vann nærmer seg slottsparken.

Paul Reynaud taler. Det han sier er forbausende — han forsøker intet mindre enn å dupere ministerrådet. «Jeg har meddelt den britiske minister vår avgjørelse, ikke å be om våpenstillstand, men å fortsette krigen. Denne avgjørelse bygger på at flertallet av de tilstedeværende ministre uttalte seg for det».

Reynauds parti, som er for den ubetingede fortsettelse av krigen, triumferer — det er åpenbart at ministerpresidenten vil sette seg ut over Weygands slutninger på bakgrunn av den militære stilling og energisk fortsette sin egen politikk. Men da tar finansminister Bouthillier, er ny mann i denne krets, ordet. Han er opphisset, man merker det på ham, for han forsnakker seg etpar ganger til å begynne med, men så fatter han seg og med lidenskapelig alvor søker han å møte den beregnende kulde i Reynauds bemerkning: «Spørsmålet om våpenstillstand er på ingen måte avgjort eller i de hele tatt drøftet. Ministerrådet har ikke uttalt noen endelig mening om det! Og jeg ber nå om at hver enkelt av de tilstedeværende må ta stilling til det klart og greit! Hva meg angår, anser jeg det for umulig å fortsette kampen og for like umulig at regjeringen går i eksil».

Disse bestemte, klare formuleringer virker. Det går en bevegelse gjennom de forsamlede — og ministeren fortsetter: «Den som reiser ut kan ikke ta landet med seg. Man kan ikke ta med den jord hvor man levet sin ungdom, hvor gravene til ens foreldre ligger. Jeg står helt på general Weygands og marskalk Pétains side. Jeg blir!»

Dermed har den modige mann på ny trukket de militæres autoritet i forgrunnen, den som Reynaud søkte å komme utenom med sine taskenspillerkunster

Sannheten om seierherrene - og om FN.

Hva en dansk Korea-korrespondent beretter

I dag mens filmen «Sannheten om hakekorset» kjøres verden over for å vise den tapende parts grusomheter i siste krig, kan det ha en viss interesse for en objektiv tilskuer å se hva det skrives om den seirende parts respekt for de samme menneskerettigheter som de forfekter i demokratiets navn, og fordi vel nevnte film skal bidra til å rettferdiggjøre seierherrenes egen framferd. Det har sin spesielle interesse i forbindelse med hendene i Kongo.

Det er frontkorrespondenten fra Koreakrigen, dansken Aage Krarup Nielsens bok «Fra Korea til Bali», Nasjonalforlaget A/S, 1952 som det her vil bli sitert noen bruddstykker fra.

Jeg vil her ta med litt av hans innledning side 1. og 2:

«Da de allierte hadde vunnet siste verdenskrig og japanerne kapitulerte, proklamerte seierherrene at et fritt og lykkelig Korea skulle reise seg fra ydmygelsen, volden og uretten. Resultatet ble et splittet folk og et lemlestet land, et Korea hugget i to av en skarpretterøks langs en tilfeldig valgt breddegrad».

Videre skriver han:

«Koreas tragiske skjebne er et rystende vidnesbyrd om hvor skånselløst et lite, vergeløst land herjes og mishandles hvis det ligger i krysningspunktet for de store maktgruppers interesser.

Om 30 millioner koreanere bekjenner seg til den ene eller annen politiske tro, spiller ingen avgjørende rolle for noen av partene. Korea ville blitt slagmark selv om det ikke hadde bodd en eneste koreaner i landet».

Det er tydelig at befolkningen ikke er begeistret for de fremmede, og det vil en bedre forstå når en leser om den bestialske måte de fremmede går fram på mot landets befolkning. Her ville regisørene av filmen «Sannheten om Hakekorset» finne motiver og stoff til sin neste film. «Sannheten om FN.» La oss ta et par eksempler fra bokens side 30.

«Vi tror ikke disse mennesker på deres ærlige ansikt, enten de er nordkoreaner eller sydkoreaner. Vi har hatt mange nok ubehagelige overraskelser», sier den amerikanske sersjant som kommanderer patruljen. «Engang vi stanset opp i en landsby for å hvile, kom en vrimmel av unger ut fra hyttene. Vi lekte med dem, ga dem tyggegummi og sjokolade, og så dro de inn igjen med sitt bytte. I samme øyeblikk vi hadde stilt geværene fra oss og kastet hjelmene, knallet landsbyens folk løs på oss fra alle kanter. Vår blåøyethet kostet oss 6 mann og like mange sårede». «Hvordan gikk det med folkene i byen?» spør jeg. Sersjanten tier et øyeblikk, så svarer han

(Forts. s. 6)

Tyske soldater på Triumfbuen i Paris. I bakgrunnen Eifeltårnet.

Hva er sannheten — — — ?

Utbryterne - opprørerne - ,svikerne'

Jens Bjørneboes foredrag i Studentersamfundet

II.

Vi har altså med to motsatte forræder-typer å gjøre, og begge fordømmer og forkaster hverandre. Begge betrakter hverandre med den forakt og det hat, hele den dype mistanke som vi viser forrædere. Det hersker en evig og uforsonlig krig mellom de kollektive forrædere på den ene side, og den enkeltstående forræder på den annen side. I dette tilfelle er det den enkeltstående sviker vi skal se nærmere på, — han er aftenens helt. Og han fortjener det. Med en viss rett kan han nemlig gjøre krav på ikke bare å være grunnleggeren av vår vesterlandske kultur, men også på å være opprettholderen av den. Så lenge vi har den utilfredse, vantro og troløse elev blant oss, så lenge vi ennå i gang imellom kan oppdrive Nietzsches «gode elev», så lenge er det ennå håp for oss alle.

Dette er selvfølgelig talt ifra svikerens standpunkt. Sett med andre øyne er han naturligvis ødeleggeren av all kultur og moral. Han nedbryter respekten for foreldre, samfunnsorden og disiplin. Hva er det som er riktig?

Det finnes en sveitsisk forfatter som heter Friedrich Dürrenmatt. Man kan trygt lese ham. Man blir ikke dummere av det. — Skjønt det naturligvis er en overdrivelse; har man først virkelig anlegg for å være et fjols, har man riktig talent for å bli dummere og dummere, så kan man selvfølgelig bli det av alt man leser, uansett. Også av Dürrenmatt: Allikevel må han anbefales, på tross av risikoen, fordi den er mindre enn hos de fleste andre forfattere.

I et skuespill som heter «Romulus den Store», og som i nær fremtid vil bli oppført på Nationaltheateret, behandler Dürrenmatt tildels det problem som blir berørt i aften: Avvikeren, svikeren, — det uavhengig tenkende menneske.

I dette historiske skuespill er hovedpersonen Romas siste keiser, hans majestet Romulus den Store. Under de to siste dager av hans regjering erobrer germanerne de siste skanser av hans verdensrike, uten at keiseren gjør mine til å forsvare seg eller til å frelse sitt fedreland. Han vet at Romas blodige og urettmessige verdensrike er forbi, at motstand både ville være umoralsk og dessuten nytteløst. Romulus' storhet ligger i at han følger sin egen tanke til ende, i at han midt oppe i et hylende galehus av offiserer og patrioter, alene tar ansvaret for å følge fornuftens stemme. Derved blir han i alles øyne Romas forræder, i og med at han utleverer sitt fedreland til fienden.

Like før undergangen faller følgende besynderlige replikk: «Er kultur noe som kan reddes?»

Situasjonen er denne: germanerne nærmer seg, og den romerske generalstab vil overtale keiseren til motstand. Det er aldeles forgjeves. Så griper riksmarskalken til et siste argument: «Vi må redde vår kultur!» Til dette svarer keiseren: «Er kultur noe som kan reddes?»

Første gang jeg leste disse ordene, slo det meg som et underlig frivolt og uhumsk spørsmål: Kan kultur reddes? Spørsmålet er så infamt og intimt, at det nesten virker obscønt. Det er som å ta klærne av kulturen. Man ser det for seg: Kulturen ligger der, hjelpeløs og naken, ubevegelig, helt stille. Og nu må noen redde den. Men kan den reddes?

Det ville være som å redde åndslivet.

Det kan bare redde seg selv. Bare gjennom å eksistere videre, leve, vokse, utvikle seg.

Kultur og åndsliv er bun-

Forfatteren Jens Bjørneboe

det til hverandre, men det er ikke helt den samme ting. Kultur er et videre begrep.

Og spørsmålet om å redde en kultur kan bare oppstå, når den selv er passiv. Når den bokstavelig talt ligger der. Kultur kan bare produseres, den kan bare skapes — ikke konserveres, ikke bevares eller reddes. Kultur oppstår uten at man egentlig vet det selv; i dypeste forstand er kultur uskyldig og ubevisst. Når en egyptisk krukkegjører dreier en krukke, da satt han ikke og tenkte på at nu frembragte han Den egyptiske Kultur, — han utførte et bestillingsarbeide for å leve. At det han gjorde, også var vakkert, det skyldtes hans faglige dyktighet, — men også et overskudd som kom av seg selv, slik som kjærligheten. Den kan jo heller ikke reddes, hvis den tar slutt. Den kommer og går av seg selv. Hverken kulturen eller kjærligheten kan reddes, ikke engang av generalstaben eller av politiet.

Det fortelles om Athenene, at da de en gang måtte rømme Athen, da tok de med seg sine våpen og krigsmaskiner, evakuerte dem, gjemte dem bort, fordi de var så verdifulle. Skulpturene derimot slo de i stykker. Det var ikke farlig med skulpturer, dem kunne man jo bare bestille på ny hos billedhuggerne! Så kunne man få nye! — Disse lettferdige athenene tenkte ikke et øyeblikk på å redde kulturen. De tenkte på å redde seg selv, og de var jo kulturen, fordi de produserte den.

Det sentrale i vår kultur er ikke billedkunsten.

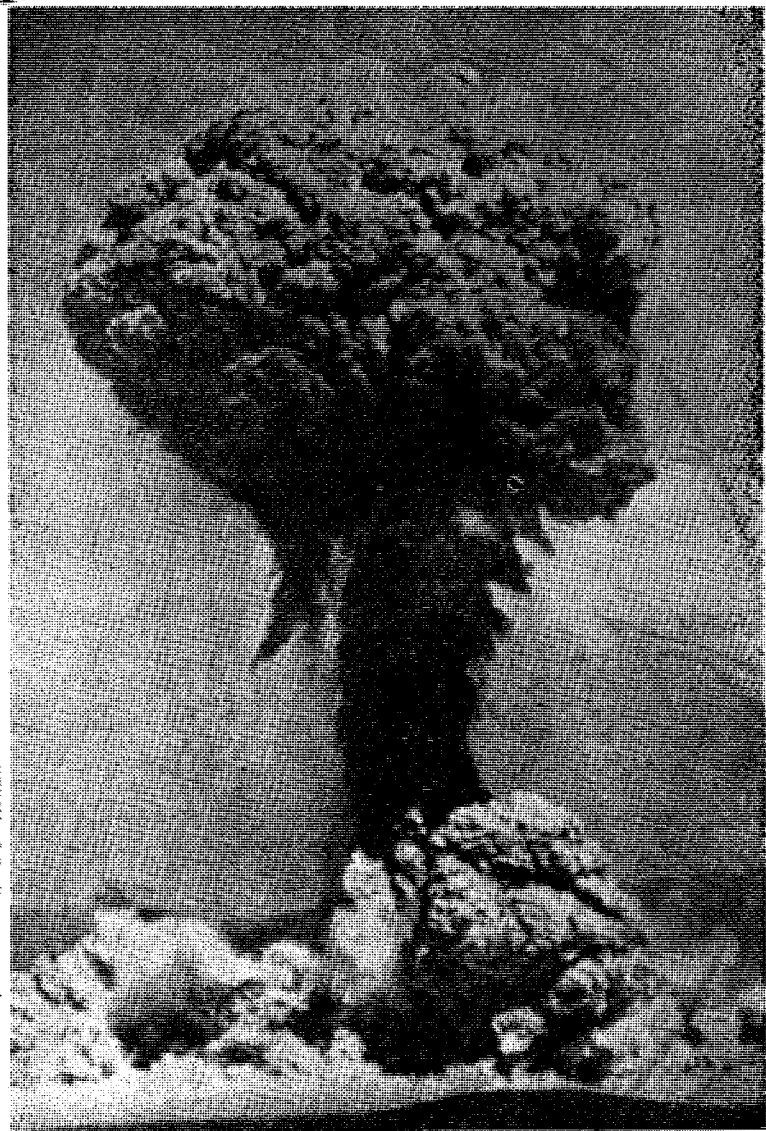
Det er å si sannheten.

Det er å si den sannhet man har sett med sine egne øyne og formulert ved sin egen tanke. All frihet, all humanitet, all rettferdighet — alt dette gir oss hjemstavnsrett innen noe vi kaller Europas kultur — alt dette ville opphøre med å eksistere, det ville forsvinne fra jordens overflate, den dag de siste svikere opphørte med å si sannheten.

Og når flertallet endelig har fått fred, når ingen lenger våger å tale sannhet, når altså ingen lenger produserer kultur, da kan ingen generaler redde kulturen. Det eneste som gjenstår ville i høyden bli å bære liket av kulturen i graven. Kultur kan bare leve, kan bare finne sted, i form av høyst levende, konkrete mennesker. Det finnes ikke mere frihet, sannhet og kultur enn det som blir ydet av mennesker. Og i særdeles høy grad påligger det de in-

Knut Solld:

Fremtidens krigsforbrytere

Til alle bønder er det sendt en brosjyr med tittel: «Hva gårdbrukerne bør vite om radioaktivt nedfall». Den beskriver virkningen av radioaktiv stråling og anviser forholdsregler som må tas for å beskytte folk, husdyr og avling.

La det være sagt straks: Dette er den verste «litteratur» jeg noensinne har lest. Etter å ha studert dette skriftet, er jeg ihvertfall ikke i tvil om at enhver mulighet for å berge seg gjennom en atomkrig er lik null. Vi blir da redningsløst forlatt.

Bare etter én eksplosjon vil alt og alle bli dekket av radioaktivt nedfall i et område så stort som Sør-Trøndelag fylke — 18000 kvadratkilometer. Hvor det faller ned, avhengig av vær og vind. Alt blir «forgiftet». Du kan ikke ta i noen ting! Folk blir ødelagt på mange vis og all mat, husdyr og avling blir uspiselig. Selv melken i kua blir livsfarlig.

Husdyr beholder kanskje avlidsdyktigheten et par uker, men avkommet blir unormalt. Av husdyr blir en del sterile og de som beholder fruktbarheten vil bevirke at det i senere generasjoner — etter vår tid — kan fødes unormalt avkom. Det tilrås kunstig sedoverføring!

Vi kan vel gå ut fra at mennesker er i samme bås, om jeg så må si.

Det anvises måter å isolere

kjellerrum på så folk kan oppholde seg der noen uker. Men det virker lite overbevisende. Man skal ha matforråd og vatn i lukkede beholdere og toalettbøtter til sitt bruk. Det sies at man bør ha god plass, 1 kvm for hvert menneske! Videre må man ha batteriradio i kjelleren for å kunne motta anvisninger og ordrer fra myndighetene, sies det.

Husdyrrommene skal holdes isolert på samme måte. Særlig er det pekt på at også gjødselportene må isoleres godt. Det nevnes minst en halv meter gresstorvbekledning på vegger og foran vinduer. Det tilrås å legge fram fôr til dyrene for lengere tid

Forts. side 6

Fru Roosevelt: «Nåja, av og til en liten leksjon siden det er Dem, herr Baruch, men jeg vil holde ham i selen hele tiden!»

Forts. side 6

LØRDAG 25. FEBRUAR 1961

FOLK OG LAND

5

Sannheten om - Fremtidens Bjørneboes foredrag

(Forts. fra s. 4)

kort og kjapt: «De er ingen landsby mer».

Dette er jo forsåvidt kjente ting fra engelskmennenes framferd i Afrika mot Mau-Mau. «Det vrimlet av barn,» sier sjersanten, «men derfor ingen pardon. Forfatteren kommenterer ikke dette og det er vel heller ikke nødvendig. Så hopper vi over til side 95.

«I sannhetens interesse må det dessverre innrømmes at fra det øyeblikk krigslykken snudde og sydkoreanerne ved FN's hjelp fikk overtaket, så fulgte de den gamle parole øye for øye og tann for tann. Omslaget kom så brått, at lysten til hevn og hatet mot undertrykkerne ennå flammes vilt og ustyrlig.

Fra alle egne som var befridde kommer rapporter om blodige repressalier, nye myrdrerier, nye massegraver og beretninger om terrorvelder, til det sydkoreanske politi — en fremgangsmåte som ikke ligger kommunistene noe etter. Fengsler og fangeleirer er igjen overfylte med politiske fanger, folk som en anklaget for å ha vært håndtlangere for kommunistene, kolaboratører og angivere. Domstolene arbeider under høytrykk med sin summariske rettergang med dødsdommer og henrettelser på samleband. Bare i fengslene i Seoul sitter mellom 8 og 10 000 fanger og venter på sin dom, hver dag faller gjennomsnittlig 100 dommer, og det er dager da 60 dødsdommer blir eksekvert.

Mange amerikanske og britiske offiserer som tilfeldig har vært vitner til de uhyggelige voldshandlinger, har forsøkt å protestere, men de har ingen myndighet til å gripe inn. Og FN's representanter inntok til å begynne med det standpunkt at «Utrenskningen» i Korea er et indrepolitisk anliggende som man ikke ønsker å blande seg inn i. (!) Senere har de imidlertid protestert overfor regjeringen i Seoul.

Ved de vestlige byporter ligger det største fengsel i Seoul. I sin tid et moderne mønstrefengsel bygd av japanerne med plass til 7000 fanger. Under kampene om Seoul ble en stor del av fengslet ødelagt, og for tiden er 3500 politiske fanger — menn, kvinner og barn — stuvet sammen i bygninger som normalt rommer 1000 mennesker».

På side 96 berettes om et besøk i et av fengslene:

«I de halvmørke seller på 16 m² som er beregnet til 10 mann, er 30 mennesker stuert sammen. De sitter på huk på cementgulvet. Luften er fylt med en kvelende stank fra latrinebøtter borte i det ene hjørnet av cellen.

I kvinnecellene sitter 1200 kvinner og 200 barn og forholdene er like fortvilede. Noen gamle koner sitter stille og stirrer rett ut i luften, men de fleste er unge kvinner, medlemmer av politiske foreninger, som har arbeidet for kommunistene, forklarer inspektøren. Noen hulket høyt, andre gråter stille, bare en ung pike ser opp og forsøker å smile. Celle etter celle det samme trøstesløse bilde, den samme hulking, stønning og gråt av barn, og den samme forferdelige stank.

I et stort rum har man lagt 30—40 dødssyke fanger. I rad og rekke ligger de på stengulvet, dekket av fillete tepper — og dør langsomt — ingen legebehandling, ingen pleie, ingen medisin. Hospitalets apotek ble ribbet av nordkoreanerne før de flyktet fra Seoul, og ennå er ikke nye forsyninger kommet frem. Noen av de syke peker med slapp, radmager hånd mot munnen — de ber om noe å spise eller drikke, men de fleste ligger stille og reagerer ikke om noen snakker til dem. De kommer ikke til å bli den høye krigsrett til bry, deres dom er alt felt.

Da vi kommer ut i fengselsgården igjen møter vi 6 fanger, som kommer bærende med en død kamerat, et skelett med de radmager hender og ben stikkende frem under den fillete sekkestrien.

En stor åpen lastebil står utenfor fengselsporten. En 12—14 fanger, blant dem en ung kvinne med et lite barn i armene, sitter på huk i bunnen av vognen med hodet bøyet.

Fire sydkoreanske politisoldater med karabiner og stålhjelmer hopper opp i hvert sitt hjørne. Fengselsporten åpnes, og dagens høst av dødsdømte ruller avsted mot de øde høydedrag vest for byen, hvor maskingeværene hver dag knaller i fredens, rettferdighetens og frihetens navn».

Dette utdrag av boken skulle være nok til å gi et bilde av seierherrenes proklamasjon om et fritt og lykkelig Korea. En kan spørre: Er det et nytt Korea seierherrene ønsker med det delte Tyskland, og er filmen «Sannheten om Hakekorset» et ledd i hetsen for å få hatet til å flamme og sinnene i kok, før Tysklands skjebne skal endelig avgjøres?

Iakttager.

Bergs Assuransesbyrå

ALT I FORSIKRING

Arbiensgt. 1 — 44 49 94

Averter i «Folk og Land»

Fremtidens krigsforbrytere

(Forts. fra s. 5)

og også vatn. Men dyra har vel ikke vett på å rasjonere. De æter vel opp alt med én gang. Det sies et sted i brosjyren: «I enkelte strøk vil tapet av dyra bli alvorlig». Tenk det!

Jeg kan ikke her referere all galskapen. Det er meget verre enn jeg kan få skildret i en kort omtale. Alle bør lese dette, også de som ikke er bønder. Brosjyren er å få i Landbruksdepartementet eller i Siviltforsvarets sentralledelse.

Før jeg leste brosjyren levde jeg i den tro at det gikk an å berge seg gjennom en atomkrig, i alle fall når man lever langt unna eksplosjonsstedene. Men denne trua har jeg ikke nu lenger. Alle jeg har talt med om denne brosjyren sier det samme. Aldri har jeg lest noen publikasjon som i den grad har virket mot sin hensikt.

Der står vi altså nu! Og alt dette har seierherrene fra den annen verdenskrig laget istand for menneskeheten. Der tales om krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten. Fremdeles — 16 år etter «freden» — er de seirende på jakt etter denslags forbrytere. Det er godt gjort når de selv er de verste potensielle krigsforbrytere som verden noen sinne har alet. Sammenlignet med dem blir tidligere tiders terrorister rene engler.

Det er grotesk å tenke på at mange kretser her i landet også fremdeles forfølger «landssvikernes» med så å si alle midler. Farmand skrev nylig at NS folkene er ufredet vilt som enhver ustraffet kan drive jakt på året rundt. Det skulle synes å være andre oppgaver å ta seg av for dem som er medskyldige i den trøstesløse situasjon som også det norske folk er kommet opp i.

I denne forbindelse vil jeg sitere hva Albert Henrik Mohn skriver om forholdene i Algerie: «I løpet av en halv time skal jeg påta meg å legge fram såpass mange overgrep fra den franske overkommandos side at generalene Salan og Massu blir hengt som krigsforbrytere, hvis statuttene for Nürnbergprosessen skal følges».

Han mener det må en opprydning til og skriver: «Vi trenger sterke koste når vi en dag skal begynne å feie foran vår egen dør. Og inntil vi tar fatt på den oppgaven, kan det være verd å huske den terror og de knep som bedrives og som mange stilltiende godtar».

I 1940 flyktet regjeringen ut av landet og overlot folket til sin egen kranke skjebne gjennom 5 år. Hvorefter de kom hjem og dømte levende og døde, ja døde også!

Bjørneboes foredrag

(Forts. fra side 5).

tellektuelle i et land, kunstnerne og akademikerne å vokte sin intellektuelle redelighet, sin omgang med sannheten. Det er i all beskjedenhet vår egentlige oppgave. Kulturen dør med hvert åndedrag, og den gjenoppstår i det neste. Den består av øyeblikk. Hvert øyeblikk må den produseres på ny. Det gjelder det samme som for det engelske kongehus — for øvrig uten sammenligning: Kulturen er død, leve kulturen! Vår europeiske kultur er kjetterbålenes kultur, og den gjenoppstår av de døde, hver gang et menneske taler sannhet. Den er et moralsk problem.

Keiser Romulus den Store var klar over at Romas kultur var ferdig, og han overlot scenen til germanerne. Men før det kom så langt, fikk han enda en oppfordring: «Vi må ofre oss for staten!»

«Nei», svarte Romulus, «vi har ofret oss så lenge for staten, at nu er det på tide at staten ofrer seg for oss».

Merkverdig nok var det egentlig det som skjedde: Den viktigste arv vi har etter Rom, er faktisk individets rettigheter overfor staten. Det viser seg at det utrolig nok av og til skjer et lite fremskritt i løpet av årtusener. Vi må bare være klar over at det tar sin tid. Ennå i dag er det langt fra innlysende for de fleste, at enkeltmennesket alene, at ett enkelt menneske er like meget verd som hele den øvrige stat tilsammen — helt enkelt fordi det dreier seg om verdier som ikke kan måles. Man regner altså feil, hvis man mener at den norske befolkning som helhet er 3 millioner ganger så meget verd som lille hr. Hansen. Her opphører multiplikasjonstabellens gyldighet. Selv om det i alle andre tilfeller er til vår fordel å holde på at to ganger to er fire.

Jeg skal imidlertid forlate svikeren Romulus den Store her, og prøve å se forræderren i et slags historisk perspektiv.

Når jeg sier at fornuft og humanitet er essensen av vår nuværende kultur, da betyr det på ingen måte en påstand om at dette er en egenskap som allerede er oppnådd. Men jeg tror man kan si at det er to ting som svarer til en dyp lengsel i vår kultur. Vi ønsker det. Og allerede lengselen er meget. Og vår sporadiske trang til å tale sannhet er i overensstemmelse med denne

I Farmand nr. 54 — 1960 antydes det at vi blir alene også neste gang.

Knut Sollid.

lengsel. Karakteristisk nok er det nettopp synet av særskilt grove krenkelser av fornuften og humaniteten som driver ellers bra borgere til plutselig å stå frem og tale sannhet. Synet av inhumanitet kan merkelig nok opprøre oss så dypt at vi skyver alle hensyn til side og plutselig trer ut av vår normale forløyethet. Av og til kommer slike utbrudd, og man har for ganske kort tid følelsen av at luften er ren og frisk; folk står opp og glemmer sine kollegiale hensyn, de sviker sine embedsbrødre og forråder sine foresatte ved å si sannheten. Slike folk er illoyalt sannferdige, og blir da også ganske riktig i tidens løp straffet for det, for å ha brutt ut av kameraderiet.

(Avsluttes i neste nr.)

«Ungdomskriminaliteten»

(Forts. fra s. 2)

ufrihetens lenker forsvinner. Det er ungdom med myke sinn, uten prestisje som skal beskyttes, og uten noe som skal hevnes, som bør innta plassen ved alle forhandlingsbord rundt om i verden. Da ble ikke resultatet som hittil, at det eneste alle er enige om, er at vi ikke skal bli enige, og at eneste middel til fred er topprustning. På disse punkter er det vanskelig å se noe skille mellom øst og vest.

Men tilbake til ungdommen. Tar vi et lite tilbakeblikk på den siste 15—20 års periode, så forstår vi at om noen ungdommer er litt ute av balanse, så er dette forklarlig og heldigvis av forbigående art. I løpet av den samme tid, er det skjedd en utvikling som aldri før i menneskenes historie. Det er alltid utviklingen som skaper skille mellom de unge og de eldre. Vi bør da merke oss, at det er alltid ungdommen som er i takt med tiden. Det er vi eldre som dessverre har så lett for å komme i utakt. Det må føles rart å være ungdom i dag. Stadig høre om problemer, ungdomskriminalitet, og alt annet tull. Rart at man sjelden, ja nesten aldri ser ungdommen forsvare seg. Å tie og overse er et godt tegn, og man får håpe at ikke ungdommen faller på et øyeblikk å tro at den er problemet i samfunnet.

Ungdom du lykkelig heter sådan i vårskrud du står. Vidende sanker og spreder, vet ei hva fremtid du får.

Alvin Westerbotn.

BAK KULISSENE:

Frankrikes sammenbrudd

(Forts. fra s. 4).

Nå taler annen visepresident Chautemps. Den foregående taler hadde krevet at han skulle ta bestemt standpunkt til hovedspørsmålet, våpenstillstand eller kamp — men Chautemps har i hele sitt liv alltid engstelig undgått å ta noe bestemt standpunkt. Hans prinsipp har vært å holde seg inne med alle og på den måte undgå alle skjær. Også i denne situasjon finner han en utvei til å bli tro mot sitt prinsipp — i meget nøkterne og bestemte ordelag forklarer han hvilke grunner de som vil fortsette krigen har for sin holdning, og setter opp mot det de andre grunner for våpenstillstand. Selv sier han imidlertid ikke om han deler den ene eller den annen mening. Tydeligvis holder han i sitt hjerte stillingen for fortvilet og videre motstand for vanvittig. Det sier han imidlertid ikke.

Nå kommer de andre til orde som ikke vil vite av noen nedleggelse av våpnene. «Vi må jo tenke på den offentlige mening i England og Amerika», sier de. General Weygand svarer skarpt: «Vi må først og fremst ta hensyn til Frankrike!» Igjen dukker tanken opp om å lage en festning av Bretagne: «Halvøya har», sier en minister, «form av en utstrakt hånd — det er symbolsk, mine herrer —, det er hånden som vi strekker ut mot Amerika! I Bretagne vil regjeringen trekke seg tilbake som til hovedtårnet i en borg, og alle forføybare tropper vil forsvare denne borg til siste åndedrag!»

Igjen svarer general Weygand. «Det er to slags mot», sier han, «motet i ord og motet i gjerninger! Jeg er rede til å utføre deres befalinger, men gjør dere ingen illusjoner «vaktårnet» kan man kanskje holde to, høyden tre dager, så vil alt som fremdeles kan løpe bli feiet i havet.»

Diskusjonen går videre. Minister Ybarnegaray, en nasjonalist, som i forgårs fremdeles var for å fortsette krigen, erklærer seg nå mot det og også av uttalelser fra andre går det fram at general Weygands og marskalk Pétains synspunkter stadig vinner nye tilhengere.

«Har De spurt Churchill hvorledes England vil stille seg hvis vi slutter våpenstillstand?» blir Reynaud spurt

Reynaud må medgi sannheten, at Churchill under det umiddelbare inntrykk av stillingen, sa at England ville måtte vise forståelse for forbundsfellens vanskeligheter, og dette bestyrker tydeligvis alle de som er for å gjøre en slutt på det i deres oppfatning.

Men så dukker det opp noe nytt i debatten: Hva blir det til med flåten, som jo ikke har lidt slikt nederlag som hæren, som fremdeles er i besiddelse av alle sine skip? Og om det råder det bare én mening: blir utlevering av flåten forlangt, så kan man ikke gå med på våpenstillstanden.

Da gir marineminister Campanchi en sensasjonell melding: «Flåten ligger klar til å løpe ut. Den vil angripe havnen i Genua og ødelegge de derværende bensin- og oljetanker. Den vil med alle midler søke et åpent sammenstøt og hvis krigslykken svikter, så vil man senke alle skip med flagget til topps!»

Undergang, undergang — —. Ministrene føler seg vergeløst utlevert til en uunnngåelig skjebne. Men Reynaud gjør en energisk håndbevegelse som om han vil stryke ut et dystert bilde og han legger med hodet bakoverkastet påny roret om: «Det finnes ennå en mulighet, som alt etter min mening avhenger av: Hvis USA vil erklære seg beredt til å gå inn i krigen på vår side, så forekommer stillingen meg helt forandret. Jeg ber derfor om at det må bli gjort ennå et forsøk hos president Roosevelt på å få Amerika til å avgi en erklæring i denne retning!»

Dermed har ministerpresidenten offisielt åpenbart de tanker som han hittil bare har meddelt komtesse de Portes. Med disse ord har det også lyktes ham på ny å vinne stemningen for seg. Også de som nettopp var for våpenstillstand griper nå etter dette siste håp. Forgjeves taler general Weygand ennå en gang og krever i tørre ord våpenstillstand. «Jeg har fremdeles, som dere mine herrer, mitt daglige morgenbad, og som dere lider jeg ingen mangel — men jeg ber dere tenke på soldatene som dere på ny i 24 eller 48 timer vil utsette for gruene og fortvilelsen og all menneskelig kval!» Forgjeves. Ministrene tenker ikke på hæren, men på landets befolkning, som ennå ikke er underrettet om den virkelige stilling, og som ikke ville forstå at det var nødvendig med en våpenstillstand. Weygands argumenter går fullstendig under i en patetisk tale av minister Pomaret, som konkluderer med: «Vi kan ikke treffe noen endelig beslutning før tre spørsmål er klarlagt: For det første: Churchill har avgitt en høytidelig erklæring — men hvorledes stiller den britiske regjering seg til det? For det annet: Vil Amerika hjelpe oss? For det tredje: Hva med flåten?» Og inntil ministerrådet treffer noen endelig beslutning får general Weygand ordre til å fortsette kampen ved Loire. Han er soldat og adlyder.

Frankrike venter 13. juni på de ord ministerpresidenten vil si det gjennom radioen og det venter i angst og spenning: vil den ulike kamp opphøre? Vil flukten til et helt folk — for det er flyktningsstrømmene på landeveiene nå svulmet opp til utsiktsløse krig fremdeles kreve ofre av døde, sårede og fanger? Men franskmennene må vente til en halv time før midnatt før de hører Reynauds stemme. Så lenge holdt han på med det budskap som ble sendt til Amerika. Så melder hallomannen kl. 23,30 at ministerpresident Paul Reynaud vil tale. Og nå hører alle den av-

Interessant sak

(Forts. fra s. 2).

på riktige forutsetninger, og at en måtte regne med at de administrative myndigheter vilde være kommet til et annet resultat hvis saken hadde vært ordentlig belyst med hensyn til mulighetene for nydyrking på de eiendommer som har interesse i saken.

*

H.r.advokat Alf Nordhus redegjorde for det faktiske, at Slapgaard ved kjøpekontrakt og kjøpte av 9/6 1956 overtok Tromsdal nedre østre. Samme dag sendte selger og kjøper melding herom til Nord-Trøndelag fylkeslandbruksstyre. Skrivelsen er daterert 9. juni 1956 og det er sagt i denne at den fremsendes gjennom Verdal jordstyre og 11. samme måned ble den rekomandert sendt nevnte jordstyre og må være mottatt senest 12/6 1956. Landbruksstyret vedtar 14/9 1956 å gjøre statens forkjøpsrett gjeldende mot Slapgaard.

I sine retslige betraktninger støttet Nordhus seg på §§ 19 og 13 i Jordloven. Utgangspunktet for fristens beregning må være det tidspunkt da jordstyret mottar meldingen om salg. Lovens forarbeider og motiver m.v. viser at når fristen er satt så kort er det for å tjene de private parters interesse, og det kan ikke ha vært meningen at jordstyret skulde ha det i sin makt å forlenge fristen ved gjerne i lang tid å sitte med saken før den blir ekspedert til fylkets landbruksstyre. En frist i lovens forstand er noe absolutt det må partene i jordbruksforhold ha rett til å stole på vis a vis den mektige staten. Selve engelen gikk gjennom rummet og den kanskje saksavgjørende replikk kom da advokat Nordhus sa at det er ikke rimelig at de private parter skal bære risikoen ved det offentlige saksbehandling hvorved en absolutt materiellretslig frist faktisk og

gjørende setning: «Frankrike fortsetter kampen til siste slutt» — Men lytterne hører ikke hva general Weygand bemerket til denne setning i ministerrådet: «Vi har allerede nådd slutten!» En må medgi at Reynaud selv i denne stund talte store ord, men klängen i stemmen var ikke den gamle, ut av den talte mot hans vilje og mot alle forsøk på å beherske stillingen håpløsheten. Og da Marsellaisen som vanlig ble spilt etter talen, led — endelig falle til ro? Skal den det nesten som klängen fra en sunken verden.

Ennu mens Paul Reynaud holdt sin tale pakket ministrene, de deputerte og tjenestemennene i Tours sine kufferter — ved Loire og om Loire skal det kjempes, men regjeringen selv flykter videre sydover til Bordeaux.

(Neste gang: Besøk i hovedkvarteret).

«Les Misérables»

(Forts. fra s. 1)

okkupasjonsmakten her vedkvensers ble ganske usjenert siden av sin uforlignelige mannstukt, opprettet et bordell i Oslo. Det ble såvidt mulig holdt hemmelig, vel for ikke å vekke unødig forargelse, og der var kun adgang for tyskere.

Til dette foretagende var det engasjert en del franske piker, som drev dette «jordens eldste yrke», som sin levevei. Dette skjer ofte etter avtale med kjæresten, for at den kvinnelige part også skal kunne bidra med penger til det felles bo, når de engang gifter seg. Det lyder nok merkelig i norske ører, men det er nu engang ikke ualminnelig lenger syd i Europa. I dette tilfelle var sparepengene i årenes løp satt i Norges Bank, formentlig i den tro at denne var like sikker som en schweitzerbank.

Forøvrig synes disse franske piker å ha hatt den samme oppfatning av Frankrikes kapitulasjon som tyskerarbeiderne og de 800 medlemmer av Deutsche Handelskammer in Norwegen, nemlig at ved kapitulasjonen var krigstilstanden opphørt.

III.

Motsetningsforholdet mellom naturen og opptuktelsen gjør seg selvfølgelig gjeldende hos

praktisk annulleres eller forviskes. Når loven etablerer jordstyret som første etappe så må den strikte 3 måneders frist starte her! Vi har ikke plass til å gjengi i detalj Nordhus' gjennomarbeidede, av forskersaklighet beåndede, gjennomgåelse av begrepet frist i forbindelse med Einar Slapgaards ankesak mot staten. Tenk om herr Nordhus, for eksempel i sin anmeldelse av Svenskeutredningen, hadde vist den samme vilje til saklighet!

Regjeringsadvokat Bødtker må være kommet i noen tvil om foreffeligheten i sitt standpunkt — dette varmet opp tankegangen slik at Regjeringsadvokaten ubesindig sa at den ærede motpart gjorde seg skyldig i «avgjørende feil» i fortolkningen av Jordlovens §§ 13 og 19. Den siste angir ekspedisjonsmåten, først via jordstyret. § 13 angir fristen som begynner å løpe når salgsmeldingen kommer inn til landbruksstyret. Man måtte forstå ham slik at man kunne plusse på denne frist en viss ekspedisjonstid. (Derimot kan antydes at der er en viss uklarhet i lovteksten, kanskje formidlet et «benkeforslag»).

Efter det som dagen efter kunne meddeles i telefonen ble Høyesteretts avgjørelse at

Einar Slapgaard ble frifunnet og tilkjent kr. 2,200.— som saksomkostninger for herredsrett og lagmannsrett.

ALEXANDER LANGE.

alle folk. De uheldige konsekvenser ble ganske usjenert drøftet ved oppsetningen av den norske tysklandsbrigade, men denne gang var det hensynet til det sterke kjønn, som vakte bekymring. Det svake interesserte man seg øyensynlig ikke for.

Også våre landsmenn i London synes å ha hatt sine prøvelser. Der «legaliserte» man ganske enkelt forholdet ved en «lov» om flerkoneri, den såkalte bigamilov. Det skjedde i henhold til den påståtte «fullmakt» til å gjøre alle de vedtak som er påkrevd for å vareta «rikets interesser». Jfr. Samling av provisoriske anordninger, Kgl. Res. m.v. 1940—1945.

«Rommelig fortolkning», får man vel si, eller kanskje «formildende» tillegg til den hjemlige ekteskapslovgivning?

IV.

Nu er det så at jordens eldste yrke ikke nyter noen rettsbeskyttelse, ihvertfall ikke i de kristne land. Det er nærmest kun tolerert som uunnngåelig. Der er større grunn til å ha medlidenhet med dets utøvere enn å forakte dem. Adam kan gjerne feie litt for sin egen dør, før han skal ha sagt noe. Deres situasjon utnyttes av arbeidssky mannfolk til å plyndre dem for deres inntekter. Disse er med rette foraktet.

V.

De franske pikene, som okkupasjonsmakten hadde engasjert, ble sendt hjem med fly uten sine penger og øvrige eiendom. I siste liten møtte der opp på flyplassen en representant for «rette vedkommende» og kledde av dem det pelsverk de gikk og stod i.

VI.

Så gikk tiden, mens rette vedkommende «bladet i sin bog omhyggelig» og fant da der omsider noe for seg til å legalisere rovet, nemlig strl. § 378. Dens anvendelse må vel sies i dette tilfelle å være ytterst tvilsomt og enn mer tvilsomt er det, om de innstevnte pikene hadde noen anelse om at de hadde gjort seg skyldig i noe straffbart. At de i sin vergeløshet skulle ha noen mulighet for å møte etter stevningen, har vel neppe noen tenkt.

Da der ikke ville bli nedlagt påstand om straff (!!!), så er det vel pengene som har lokket for sterkt.

(Det kunne være interessant å vite om denne straffelovens § 378 noensinne tidligere har vært anvendt til inndragning).

VII.

Det forlyder at den franske stat skal ha sørget for at sparepengene kom i sine eieres hender. (Det kunne også være interessant å få opplyst om dette medfører riktighet).

VIII.

Hvor er det blitt av hjertelaget og ridderligheten i dette land? Det er visse ting man ikke gjør.

Veale om Kongo

(Forts. fra s. 1)

tilsvarende iver strebe etter gunstig handelsforbindelse med den britiske industri. På denne måte skulle det åpne seg et nytt og grenseløst stort marked for den britiske eksport, et marked hvor enhver fremmed konkurranse en gang for alle skulle være fjernet.

Venstresvermeriet, som siden slutten av annen verdenskrig har behersket Storbritannia, forbandt med disse prosaiske beregninger også det vakre håp at de nye negerstater hurtig skulle utvikle seg til fredselkende demokratier med forfatninger etter britisk mønster. De hadde selvsagt — antok man — den faste hensikt fortsatt å tilhøre den britiske Commonwealth, for folkene i disse stater ville nok regne det som en ære fortsatt å være dronningens trofaste «subjects».

Dette hjernespinnet av venstrepolitikere ble villig tatt for god fisk av etterkommerne av the Empire-Builders. Den britiske offentlighet er jo vant til å akseptere den ene vrangforestilling etter den annen — helt fra første verdenskrig av, der som bekjent ble ført av det britiske imperium, sammen med den russiske tsar, som et korstog for å redde de små nasjoners frihet, for «å gjøre verden sikker for demokratiet».

De hårde kjensgjerninger har meget hurtig avslørt denne nyeste svindel. Ghana, den første av negerstatene som ble grunnlagt i henhold til denne teori, utviklet seg omgående til et despoti, hvis absolutte makthaver Nkrumah åpent erklærte at det var hans mål å fordrive de hvite fra hele Afrika. Etter hans eksempel reiste det seg i alle britiske besiddelser i Afrika folk som gjerne ville være diktatorer, som var fast bestemt på å følge i Nkrumahs fotspor.

Selv i kretsen av venstre-intellektuelle har det senere kommet til syne en behersket tvil på om vivarret av nykonstruerte negerdespotier nå også egentlig var egnet til å bidra til «One-World»-harmonien. I de kretser som fremdeles tenker politisk, er man heller ikke ganske sikker på om denne ansamling av voldsstater kan ansees som noen kraftkilde for den britiske Commonwealth. Og i økonomiske kretser i England begynner man nå å avfinne seg med at de svarte diktatorers «takknemlighet» ikke er noen klippe som de profitable handelsforbindelser kan støtte seg på. Selv på bakgrunn av den ivrige opprustning han driver, erklærte nemlig Nkrumah straks åpent at han riktignok var rede til å ta imot ethvert kvanta av engelske våpen —

på kreditt naturligvis — og at han ville tillate britiske offiserer å drille sine kriger-skarer, men at han også gladelig ville hilse sovjetiske våpenleverandører og kommunistiske instruktører.

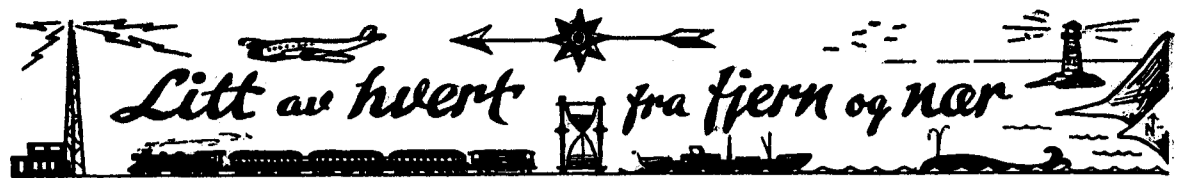
Man er i England enig om at Nkrumahs oppførsel neppe kan betegnes som korrekt for en trofast undersått av dronningen eller en begeistret forsvarer av den fri verden.

Da den britiske politikk med «befrielse» av Afrika ble innledet, var det vel ikke den ringeste tvil om at den — villet eller ikke villet — også ville få innvirkning på de andre europeiske stater. Sikkerlig tok man i Whitehall dette meget gjerne med i beregningen, for dermed åpnet det seg mulighet for at samtlige innbyggere i de franske, belgiske, portugisiske og spanske besiddelser, som var blitt «befriet» fra det «koloniale åk», ville vise sin takknemlighet overfor eventyrféen i London, negrenes gudmor, ved å slutte seg til den britiske Afrikaeksports eksklusive marked.

Den nåværende situasjon har slått også denne beregning overende. De forskjellige kandidater til despotpostene, som nå ruster seg til [dåd i alle deler av det kontinent som nå er blitt enda mørkere, er bare enige om én ting: de er begeistret rede til å ta imot penger og varer uten motydelse, likegyldig fra hvilken side det kommer.

Det første og beklagelsesverdige offer for den britiske «befrielses»-politikk i Afrika ble «Little Belgium», den britiske omsorgs yndlingsbarn. Ansikt til ansikt med de mektige internasjonale krefter som den belgiske regjering stod overfor, våget den ikke engang forsøket på å forsvare sin politiske rett til Kongo. En innskrenket seg til de fortvilede anstrengelser for å varetta de økonomiske interesser iallfall i den særlig godt utviklede og rike provins Katanga ved grensen til Rhodesia. Det var all mulig foranledning til det, for der var det plasert veldige kapitaler og ydet et uhørt utviklingsarbeid, med det resultat at det i hele provinsen hersket et blomstrende økonomisk liv. I den alminnelige befrielsesbølge, tillot Belgia seg det beskjedne spørsmål om ikke Katanga, hvis innbyggere med overveldende flertall ville løse sitt land fra Kongo også kunne bli befriet — nemlig fra det truede skrekkevilde til Moskva-vayndlingen Lumumba.

Men bare antydningen av et slikt forslag var tilstrekkelig til å hensette hele verden i bestyrtelse. Sterkest

JUBEL FOR DIKTATOREN

De norske aviser hadde vanskelig for å skjule sin sympati for de — forøvrig vesentlig spanske — sjørøvere som bemektiget seg den store portugisiske passasjerbåt «Santa Maria». Det kom seg naturligvis av at den portugisiske statsminister Salazar også hører til «nynazistene». En fikk inntrykk av at hele det undertrykkede portugisiske folk også stod bak sjørøverne og de venstreradikale emigranter og bare lengtet etter å få installert en portugisisk Gerhardsen. Da stormaktene imidlertid ikke ønsket å oppleve lignende «politiske» angrep på eiendomsretten tvang de Brasil til å beslaglegge skibet og sende det tilbake til de portugisiske eiere. Nå skjedde imidlertid det fatale, som de norske aviser forteller med beskjedent utstyr og adskillig sylrlighet, at den grumme diktator Salazar fikk en overveldende hyldest av det undertrykkede folk da han møtte opp og tok imot det returnerte sjørøverskip. Ikke mindre enn 30 000 mennesker var møtt frem og ropte «Leve Salazar». I betraktning av Salazars vassalforhold til England anbefaler vi de norske aviser, som jo er i samme stilling, å utnevne ham til æresnydemokrat.

*

motstand reiste de internasjonale finansmenn og industrielle, fordi de i fullt alvor håpet på å kunne gjøre gode forretninger med Lumumba, og fremfor alt å kunne legge hånden på de rike kopperminer i Katanga. Hvilken moralsk rett hadde altså innbyggerne i Katanga til å vende seg mot bortdrivelsen av belgierne fra de miner og industrilegg som de selv hadde bygget opp? Hvis man gikk med på deres ønske, ville det jo bety en «priviligert stilling» for Belgia i Katanga — og ville ikke det være høyst «demokratisk», selv om alle Katanganegre med samt deres politiske førere — som dessuten var sikret ved avtaler — krevet bibehold av det økonomiske samarbeide med Brussel? «For demokratiets skyld» måtte man ganske enkelt sette seg ut over katanganefolkets «demokratiske viljestilkjennegivelse! I dette var alle de velskolerte «representanter for verdensopinionen» enige — fra New York over London til Moskva.

Først og fremst var Krustsjov rystet ved tanken på at den internasjonale kapital kunne bli tilføyet et slikt slag som Katangas selvstendighetserklæring, og derfor tilbød han seg også straks å

FREMMELIG UNGDOM

Verden og nydemokratiet går fremover får en si. Ved tre store Oslo-skoler har nå et gymnasiastblad delt ut 1000 spørreskjemaer i den hensikt å lage en slags Kinsey-rapport om de fremmelige ungdommer til offentliggjørelse i bladet. Det er allerede innkommet 170 svar. Dette er naturligvis intet å undre seg over, men pussig nok våknet rektorene ved skolene av sin nydemokratiske slummer og stanset foretagendet. Og den negang er selv Dagbladet — og kanskje også professor Schjelderup, enig med skoleøvrigheten.

*

MEGET BEÆRET!

USA akter i nær fremtid å forflytte sin negersendemann i det vel, noe tilbakeiggende Romania til Norge. Han heter Clifton R. Wharton og skal avløse Miss Frances E. Willis, som vi fikk her i Norge dengang USA skulde prøvekjøpe en kvinnelig ambas-

sende tropper til Kongo. Heldigvis fant ikke FN hans hjelp nødvendig, idet man mente seg sterk nok til alene å greie opp med det lille og hjelpeløse Belgia. FN klammer seg dessuten til håpet om ved ny og mindre farlig dåd å kunne bringe glemsel over den pinlige forslagelse for noen år siden, da man skammelig lot det ungarske folk i stikken i dets heltmodige kamp mot den russiske aggresjon.

Det mest motbydelige ved dette virvar av innbyrdes kjempende negerdespoter, griske finanshyener og forvirrede venstreradikale svermere, er den kjensgjerning at knapt noen i Europa — aller minst i England — synes å være seg bevisst at Belgia er en europeisk stat og som sådan har krav på understøttelse av alle europeere.

Vi behøver visselig ikke å undre oss over at forbindelsen mellom Brussel og Belgias NATO-forbundsfeller og likeså til partnerne i Fellesmarkedet er alvorlig truet.

*

Hva Storbritannia angår, så vil vel knapt noen påstå at Kongo-hendelsene har bidratt til på noen slags måte å fylle med ny kraft det politiske fantom som kaller seg «British Commonwealth of Nations». «The wind of change» som London velvillig registrerer har allerede slukket mangt et tåpelig håp hos Empire-likvidatorene, og vil i rad og rekke blåse dem alle ut.

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsv. 5, Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 - Oslo

sadør. Så vi har all grunn til å føle oss beæret over til-liten.

*

FORMILDENDE OMSTENDIGHETER

Den jødiske rabbiner dr. Goldstein ble som kjent i sin tid overfalt i Berlin fordi han hadde gitt Deutsche Soldaten-Zeitung et intervju hvori han tok avstand fra den jødiske hetspropaganda etter verdenskrigen. Overfallsmannen var en jøde ved navn Leo Brüll. Nå har endelig saken vært for retten — det tok altså ikke riktig så lang tid som med Hafskjoldsaken — og en fikk en pussig demonstrasjon av tysk rettsvesens servilitet overfor jødene. Den anklagede Brüll opptrådte ytterst ubehersket i retten og måtte av dommeren trues med tre dages arrest for sin oppførsel og sin krenkelse av rettens verdighet. Ikke desto mindre gikk domsslutningen ut på at anklagede på grunn av det gode inntrykk han gjorde skulde slippe med en bot på DM 500,— istedenfor fengselsstraff. Retten kan altså neppe stille særlig store fordringer til oppførselen hos de politiserende jøder i Berlin. Etter rettsforhandlingen ble den fredsommelige dr. Goldstein fornærmet på det groveste av en jødisk student.

*

NEKTER UTLEVERING

Som et apropos til det norske stortings utvanning av asylretten kan vi med Deutsche Wochen-Zeitung som kilde meddele at den tyske Studienrat Zind, som i beruset tilstand kom med noen antisemistiske ytringer, stakk av til Italia da det ble reist forfølgning mot ham. De tyske myndigheter krevet ham utlevert, men Italia har avvist med den begrunnelse at den italienske straffelov ikke kjenner slike forbrytelser.

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser:

Kr. 30,- pr. år, kr. 15,- pr. halvår i Skandinavia. Utlandet forøvrig: kr. 35,- pr. år, kr. 17,50 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 40,- pr. år, kr. 20,- pr. halvår.

Løssalg 75 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter over en spalte. Bruk postgiro nr. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land